

Instructions

PART-IIکتاب نمبر 2

1. Give numbering to headings

2. Do not write lengthy paragraphs. Write medium-sized paragraphs with headings.

میر نیازی دی شاعری

3. There should be around 12 headings for 16 marks question.

تعارف

4. Draw figures/diagram/flowchart where needed.

5. Start new question from fresh page.

6. Each answer should start with Introduction and end with Conclusion.

7. Give more weightage to expressedly asked part/s of the question.

8. Change colour scheme for references to give them more visibility.

9. Manage time well.

10. Wide page borders are discouraged. Should be reasonable.

11. Avoid writing wrong references

(1) میر نیازی دی شاعری وچ اہمیت
دا رنگ

اہمیت توں عام مراد
توہ دی شاعری وچ اہمیت
مراد ہے تہ توہی اشارہ تہ لہک
دے تہ پوری گل نوں سمجھاؤں دی توش
کیتی جاوے۔

وہند دے حالات وارے دستے ہووے مہر
 ہووے نے مہر مہر امائستہ مال تم لیا اہ:

تھر دیاں کنڈیاں اتے دس تھان لال جھار دیاں
 ادھی باقی ہووے تھر مکن، داٹھن تھیک مار دیاں
 روہان لکھن نٹن آوں باساں مہر مار دیاں
 قبرستان دارستہ دس لکھن تھیک مار دیاں

(2) مہر نیازی دے کلام وچ مقصد پسندی:

تھیک شعراء نول مقصد دے طریقے
 شاعرے ترن کا خیال نہ سی۔ اوہان دے
 مومبوعات عشق دے وارے محدود سن۔ اوس
 دے مہر ہووان نے اپنے کلام وچ مقصد
 پسندی شامل کیے۔

آج دا دن وی ایوں لنگیا توٹی وی تم نہ پونیا
 پورب ولوں پر مہیا سورج جیم آن، تھلویا
 نہ ملیا میں تعلقت نون نہ یاد فدا نون آیتا
 نہ میں پڑھی غار تے تا میں جام شراب پیتا

(نظم: آج دا دن)

(3) منیر نیازی دے کلام وح نرگسیت دا پہلو

نرگسیت :

نرگسیت یونانی زبان دالفظ
 اے ہے ایسے نول مراد "تود پیدی" ایسے
 فتح میں ایسے نول مرال ایج جاندی اے
 ات اپنی دلک وارے اے وچار رکھنا تے
 دوہیاں نول تم تر سمجھنا -

منیر بیوان دا نرگسیت دا وٹھرا انتظار :

(31) انفرادی نرگسیت :

منیر نیازی دے کلام وح
 انفرادی نرگسیت دا ڈوٹھا عمر لدا اے -
 اوہ ایسے آب نول پوری دنیا پلٹن دی
 سفت رکھن والا دسنا پایدے نی:

لہ جاپیوں جے تے بند وی کر دیاں
 میں ایسے غماشہ دنیا دا
 تو دا اب اشارہ کر کے
 تمہو لوں پاسا دنیا دا

(3.2) نرگسیت وچ مقہد دا جاہ:
 منیر نیازی نے انفرادی
 نرگسیت وچ وی مقہد بدل لوٹن دا
 درس دے دتا اے۔

د مینوں بیٹری وی دھن لگ بانڈی اے
 خیر نہ اوس توں پٹدا میں

راتن وچ وی سفر اے مینوں
 دن وی ٹریاں آٹدا میں۔۔۔۔۔

(3.3) مجموعی نرگسیت تے آک نوین دنیا بناون
 دی فوائیش

منیر نیازی پھران نول آک نوین
 دنیا حق احساس بھوویے بناون دی وٹی
 جاہ ایہ - اوہناں نے نرگسیت دے مثبت
 دے اہمائی چلے اتے وی لکھا اے:

د الٹی ددی آتھاں دے وچ
 بھو مرن نہ دواں
 وس ملے تے ایس میں وچ
 ایس توں مرن ناں دواں

(34) نرگسیت دا مھولی پہلو:

منیر پودار نے غیر سلیجیدہ
گفتگو کردی ہوئے وی نرگسیت توں بدھا تم
لیا اے۔

دنگاں دی پڑے	سن فی آئے	ن
مرہے نش آوں گا	میں ہر جاوں گا	
دو تے بلاویں آئے	یہیں آئے بلاویں آئی	
اچے آسمان دا اندازیں جاوں گا	فیر وی نش آوں گا	

(4) منیر نیازی دے موضوعات دے عشق
دیاں اوتھان:

منیر نیازی پودار وی
محبت دے سب توں ڈسے وے ڈسڈے
نیں۔ عشق دیاں اوتھان بنان کردے نیں:

ن آس دا دوش سی آس دا نشیں سی اہ گلاں پن کرنیاں
دلے لنگ آئے توبہ والے راتاں پوتے پھرن دیاں نشیں
تو پویا اہنہ پویا ای سی تے بیوخی روکناں پادی نشیں
آل وادی بدھن شروع پوجا وے گل فیرا یوں مادی نشیں
کھو اچ وی باپوان او کھیاں سن
کھو گل وچ تم دا طوق وی سی

کھو نشتر دی لطف وی نظام سن
کھو مینوں مران دا شوق وی سی

(5) عشق دا حقیقت پسندانہ تصور

منیر نیازی دی شاعری حقیقت
توں بولیت فریب آے۔ منیر نیازی نے
عشق دیا اوکھڑاں دے ال نال، ایہ وی
دس دتا آے کہ عاشق آدمی وی آگان نشتر
نہ سبدا:

ہ جدوں دا اوس دا دیاہ بیویا آے
آج اوہ مر کے آئی ہے
بیویں توئی دھڑی روح
آ سمانوں آڈو آئی ہے

ملائی گل

”بقول“ بانو قدسیہ:

”منیر نیازی دی شاعری ڈڈے خوف وی
شاعری نشتر آے بلکہ حقیقت دی لکھیر
آے۔“

جواب غیر: 3

شاہ حسین دیاں کافیاں

داقاری ویر وا:

تعارف:

کافی تول مراد تریہ ترخان والی
نغم بیوندی ہے۔ پنجابی ادب وچ ایس
تول مراد ادہ کلام ایہ تیرا موسیقی
دے نال پرھیا جا سکے۔

شاہ حسین پنجابی وچ کافی دے
بانی منہ جاندے ہے۔ ادہ وڈے موسیقی
شاعر نہیں تے اوہناں دا کلام ادبی توہیاں
نال مالا مال ہے۔

(1) شاہ حسین دا علامتی رنگ:

شاہ حسین دے کلام ہی سچو
تول وکھری تے اوہناں دا علامتی رنگ ہے
اوس دور دے لوکان دے مطابق پادشاہ آبر
دے "دین الہی" دے جواب وچ شاہ حسین
پوراں ایہ روک اپنایا ہے۔

لفظ	علامت
پترقے	انسانی، انسانی
پترقے کتنے	پترقے، پترقے بناؤں، پترقے
پنج یونیاں	پنج خانیاں
ننان نرس	آفرت وچ حساب آرن والے فرشتے

شہادت میں دیان علامتوں ساتھ کھن دی
 دہ ایسے ہی کہ پترقے دے عام لوک اونیاں
 نول سہو سکین۔

(2) فلسفہ وحدت الوجود

عام صوفی شعراں دی
 نظر: شہادت میں دی فلسفہ وحدت الوجود
 دے کامل سن۔ اونیاں دے حساب تاش
 دے تے بندے دی ذات وچ ایسا ایسے تے
 انسان نول پر پائیدہ رب ای دسا ای۔

د) دبا میرے حال دا مہرم توں
 اندر توں باہر توں دوہم دوہم دج توں
 توں این تانا، توں این بانا
 میں ناپیں سہو توں

(3) شاہ حسین دی مرشدی عقیدت:

بجائی موصیاء کرام نیں اپنے
 مرشدان نال ڈونگھی عقیدت والے معاملے
 لیتے نیں۔ اسیلے نے مرشد دا جو تہہ
 آکے کامیابی دا دستہ لیا اے۔

د) کچھ حسین فقیر بنانا
 ترو توں بل بل جائیں

(4) غرور تے تکبر دی نندیا:

غرور تے تکبر موصیاء تے اولیاء
 دے حساب نال لوہیت ہی منہی تہہ
 نیں۔ شاہ حسین بیوان تے وی غرور
 نندیا تہہ پودے نال نال عاجزی
 ایوان تے اتکساری نال مینا تہہ تہہ
 دا وی درس دیندے نیں۔

د) بھڑ پتھر، پتھر تھلی تو آپس دانائی
 کیسے حسین فقیر غانا پر دم سائش سائش

(5) بے عمل عاملان دی تندا:

غور نے بعد سبڑا مدنی
 شاعران: تندا سو تو وٹا مو منج مائے وہ بھول
 عاملان دی فرمت اب۔ لوتی ایس طرح
 دے بدکاراں تھے اپنے پورے پورے پتھر
 اجاڑ بندے ہیں

د) آپس دے سمجھو ہے، بستی مندر کیں دا اب دھن مال
 تہاں گئے ملا تہاں گئے قافنی تہاں گئے لٹک نزار

(6) کافیاں وج لٹک داستاں دا رنگ:

د) قی مائے مینوں تھیریاں دی گل نہ آتو
 راخیا میں وج، میں راخہ وج
 تھیریاں نول کوڑی جھاک
 لوک جانے پیر تھلی
 پیرے دا در جاک
 کیسے حسین فقیر غانا
 جاں دا رہے آپ!

کسی وی شاعر نے پیر داغھ دی محبت
 دی لوک داستانوں نوں ایس مسن نال
 علامت طور تے نش ورتیا پروا۔ ایس
 فوجی صرف شاہ حسین نال منسوب ایس

(D) تائیت دا مینہ :

یا آج موفنا وانگول شاہ
 حسین نے پوی۔ ایسے آب نون عودت دے
 بعد وچ ڈھال آتے رہ نال عشق کستا
 اے۔ یعنی آتے عودت وانگول بے لونس تے
 تا مات محبت دا پیغام دسدے سن۔

ع مندی پان آتے چنگی پان جھانجی ماہب
 تیدی بندی پان۔۔۔۔

کافیاں دا فی ویروا :

(A) لستیاں تے استعاریاں دا ورتاؤ :

و مہی وانگول میں پئی ٹرفاں
 راجھن دے پتو وچ ڈور

ایس شعر وی بہترین ادبی
 نو بیان نال پیر داغھ دی تشبیہ ورتی گئی

اے راجھ نول تعدادی ذات نال دلاسا
 گیا اے۔ انسان کھوی نشیں تر سگدا
 ہے آترب دا سا جو نہ لے تے۔

آقیرلا سلا:

” شاہ حسین دیاں کافیاں وچ
 سوز و آواز تے ٹرپو لے پیری
 دل وچ تھب دیاں بانڈیاں
 نیں۔“

شاہ حسین نے کافیاں لکھ کے بنجائی احب
 دا مڈھ بنیا اے اوہناں دا انداز دلفریب
 تے منفرد اے۔

(5)

کافیاں دے لکھنے والے

جواب غیر: 8

پیر فضل گجراتی دا تعارف:

پیر فضل گجراتی پنجابی دے

وڈے غزل گو شاعر نیں۔ اوہناں دی

غزلاں دا مجموعی ڈاٹرم نیپلہ تھان ہے

مرتب کیتا ہے۔ اوہناں دے کلام وچ

درد، فوجلا پن تے نال توں بھرتی بندی

ہے۔

پیر فضل گجراتی کا فلسفہ عشق:

پیر فضل گجراتی دے کلام

دی سبھ توں نمایاں خوبی اوہناں دا فلسفہ

عشق ہے۔ ایس دی بنیاد تے اوہناں

توں غزلاں دا مان تران وی آکھیا ہندا

ہے:

(۱) عشق دیاں اوتھان

وچھوں چھوں نکل آئے وچوں وچوں دکھ ہی دکھ
 پہلاں پہلاں عشق تا آک مشغلہ جانا ہی میں

ایچھے پیر صاحب پندراں اپنے عشق ترن
 تون بعد ایہن والے مسائل اتے چنن پاندے
 نہ تہ کس طرح انسان عشق خاں اوکراں
 دی رنج و جھجھکس پاندا اے۔

(2) عاشقاں دی تھوٹی روایتاں دی پردہ پوٹی

ہاں اس طلب کیتا وچ قدمت نہ میں
 حاضر ہویا
 تھوٹیاں ایویں فضل روایتاں بیٹھ
 دھیاں گھمناں

ایس شعر وچ پیر صاحب ایس
 راز تون پیر و فاش کردے نیں تہ عاشق
 ہی اوکھ وکے تے تم نہیں اوندے، انسان
 تون کلے ہی دکھاں داسامنا ترنا پنڈا
 اے۔

(3) غزلاں وچ مشطلات دا لامتناہی سلسلہ بنیا اے

انسان دی تمام فنائی
 دکھاں تے تعلقاں نال بیوں سکھن
 وچ لگ مادی اے۔ پیر فضل گجراتی نے

ایسے فلسفہ نول اپنی عزلاں وچ ظناہر
 ترکے سبھ لوکاں دے من موہ لیکے نیں۔

۳) سائون آوغم دی رات پئی ہو ممکن دے
 وچ آوے نا

فخرے اوہ تیریاں راتل نے بینیاں دی
 سہریو بانڈی اے۔

(4)

5